

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VIII. Si quem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

l. filiusfam 8. §. Inuitus, ff. eod. l. inuitus, 17. C. eod. Polteaquam verò suscepit, exequi cogitur, vel maturè renuntiare, dum res integrà est, iuxta §. mandatum, Inst. de mandato, & l. si mandauero, 22. §. vlt. ff. mandati.

Cæterùm posteaquam Procurator rei satisfecit de soluendo iudicatio, vel si ipse reus loco Procuratoris scientis satisfecit, tum renuntiare procuratori absque iusta & urgente causa, seu impedimento non permittitur. l. mutus, 43. §. Qui non cogitur, ff. eod. & Clem. 1. eod. tit. Vide Gl. in ead. Clem. ver. cogi.

NOTANDVM II. In mandato, & alijs contractibus, qui mutuo consensu perficiuntur, si pactionem offerenti seu contrahere volenti aliquis dissentiat, sed postea consentiat, ratus erit contractus: dummodò ille in eadem manserit voluntate. Ita Gl. margin. hîc, & Petrus Ancharanus not. 2. Refert tamen, vtrum absens sit, an præsens, qui stipulationem, seu pactionem obtulit. Si enim absens sit, & de dissensu alterius nihil intellexit, nec probabiliter suspicari possit, præsumitur in eadem perseverasse contrahendi voluntate, sicuti indicat Gl. magna hîc in fine dicens, quòd *voluntas semel posita, semper præsumitur, nisi contrarium probetur.* Sin verò præsens sit, & dissensum alterius, cui pactionem obtulit, cognoscat, tum si ille pœnitentiã ductus de nouo consentire velit, responderè potest, se iam mutasse voluntatem, ita vt cõtractus consistere nequeat. eò quòd ad eius constitutionem necessarium sit, vt consensus partium vniantur, seu eodem tempore concurrant, arg. l. 2. iun. Gl. ver. consentire, ff. de obligat. & actionibus.

Corollarium. Idem eadem ratione docet Gl. fin. communiter recepta de electione. Si videl. electus, cum ipsi præsentatur electio, ei renuntiet, mox verò pœnitentiã ductus acceptet, validam fore acceptationem, dummodò electores voluntatem interim non mutarint, seu quod idem est, renuntiationem electi non acceptarint. Sed & idem in collatione beneficij absenti facta locum ha-

bere, quod dictum est, tradit hîc Petr. Ancharanus, ver. opponit.

CAPITVLVM VIII.

Si quem.

SUMMARIVM.

Dominus constituens Procuratorem, quia eum abesse oportuit, reuersus ad locum iudicij censetur reuocare Procuratorem, nisi ex circumstantijs contrarium colligatur, vel constitutus sit sub hac forma: Quoties me abesse contigerit.

SI Titium Procuratorem constitueris sub hac forma, quoties te abesse contigerit, tamen postea reuersus ipsemet causam tractandam assumes, non ideo Procuratorem reuocare censendus es. Quin imò Titius Procuratoris officium iterum assumere poterit, quoties te absentare contigerit.

Sin autem Procuratorem simpliciter constitueris, ac deinde, seu ante, seu post lris contestationem, ad iudicium venias, non vt Procuratori assistas, sed vt ipsemet causam tractes, tum procuratorium ab illo mandatum reuocare censeberis: Nisi contrarium expressè protestaris, vel ex coniecturis appareat, quòd nolis eum simpliciter amouere. Vt si certum causæ articulum, de quo maiorem ipse cognitionem habes, tractandum tibi assumes, aut si Procurator se ad tempus absentet, vel infirmus sit, &c. Hanc materiam latius tractat Petr. Ancharanus in c. 2. hoc lib. & tit. Ita distinguens: Vel dominus causæ Procuratorem constituit, quia ipsemet abesse oportuit: tunc si reuersus sit ad locum iudicij, censetur reuocare Procuratorem, vt docent DD. in l. Qui mutuam, 56. §. Non ideo minus, ff. mandati.

Excipe I. Nisi ex circumstantijs contrarium colligatur, vt quia patitur eum omnia agere, sicuti priùs, arg. l. item quæritur, 13. §. Qui repleto, ff. locati, & videri potest Domin. hîc.

Excipe II. Nisi constitutus sit sub ea for-

H h h h 3 ma,

ma, quoties me abesse contigerit: Tunc enim non sublata, sed suspensa cenferi debet potestas Procuratoris, dum iterum dominus discedat.

Vel non, saltem principaliter, ob causam absentiae Procuratorem constituit, tunc si veniat ad iudicium tantummodo ut assistat Procuratori, eumque agentem dirigat, aut iuuet, certum est non reuocari eius officium, iuxta l. Paulus, 69. ff. de Procurator. Sin autem causam in persona sua tractandam assumat, refert, an praesente & non impedito Procuratore id agat, an vero eodem absente, vel impedito. Hoc posteriore casu non censetur eum reuocare: sed priore maxime, nisi contrarium exprimat, vel ex conjecturis praesumi possit.

QVÆRES: Quomodo fieri potest, ut dominus contestatae litis instantiam à Procuratore in se transferat. Respondeo: Si Procurator adsit, & non contradicat, tum hoc ipso consentire, & litis instantiam cedere domino censetur, iuxta l. in causa, §. 27. §. Si ex parte, ff. eod. & videri potest Ancharan. cit. loco. Geminianus hic, super Gl. ver. siue post. Sin vero Procurator, vel ipse aduersarius se opponat, tunc reuocari non potest, nisi causa prius cognita, sicuti supra dictum est.

CAPITVLVM VLT, Procurator.

PARAPHRASIS.

Procuratoris mandatum ad matrimonium contrahendum censetur esse speciale: Et quamuis alioquin Procurator ad negotia alium Procuratorem substituere possit; iste tamen non potest, nisi specialiter ei commissum fuerit: propterea quod negotium istud valde arduum sit.

SVMARIYM.

1. *Causa matrimonij, maxime per Procuratorem contrahendi, valde ardua est; hinc Procurator ad hoc debet habere speciale mandatum.*

2. *Nec potest alium sibi substituere.*
3. *Et si talis Procurator reuocatus fuerit, contrahi matrimonium valide non potest, etsi & ipse, & persona, cum qua contrahendum erat, reuocationem ignoret.*
4. *Idem est in sponsalibus.*

NOTANDVM I. Causa matrimonij, praesertim per Procuratorem contrahendi, valde ardua censetur, propter periculum, quod inde prouenire potest, si negotium istud imprudenter tractetur. Quamobrem mandatum istud adeo speciale censetur, ut sub generali clausula, & alia omnia, non comprehendatur: Imò etiam expressiorem, seu determinationem personae, quacumque contrahendum sit, requirat. ut hic Gl. notauit ex l. generali, §. 4. ff. de ritu nuptiarum, vbi rubr. ex Baldo: *Generale mandatum de nuptijs non sufficit, nisi mandantis ratihabio sequatur.* Ratio est: Quia consensus contrahentium in personam determinatam de substantia matrimonij existit.

NOTANDVM II. Si negotium valde arduum committatur, ita ut industria personae electa videatur, non est Procuratori concessum alium sibi substituere. De hoc dixi etiam supra c. 1. in fine, hoc lib. & tit.

§. Sanè.

SI Procurator ad matrimonium cum certa persona contrahendum constitutus, reuocatus fuerit, postea contrahi non potest; tametsi & Procurator, & persona, quacumque contrahendum erat, reuocationem ignorarit.

Est vero id speciale in matrimonio, sicut ut dixi in c. ex parte, §. 33. de rescript. §. Pro pleniore, & in c. 1. hoc lib. & tit. Ratio affertur in fine huius c. Cum enim utriusque partis formalis ac mutuus consensus sit de substantia matrimonij contrahendi, adeo ut per ius posituum suppleri haud possit; consequens est, si altera pars consensum reuocauerit, matrimonium postea à Procuratore contractum, subsistere non posse. Vide quae dixi lib. 5. tr. 10. p. 2. c. 1. & c. 7.

QVÆ.